

ÖZET: 5393 Sayılı Kanununun 8 inci maddesi yer alan “birleşme ve katılma” hükümlerinin uygulaması hk.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 7118846/622.02/1710068

14.09.2021

Konu : 5393 Sayılı Kanununun 8 inci Maddesi
Hükümlerinin Uygulaması Hk.

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) ...' nin 18.08.2021 tarihli ve 1539542 sayılı yazısı.
b) ...'nin 11.06.2021 tarihli ve 6042 sayılı yazısı.
c) ...'nın 09.06.2021 tarihli ve 1914 sayılı yazısı.
d) ...'nın 05.06.2021 tarihli ve 6302 sayılı yazısı.

İlgi yazılarda özetle, ... ilçesine bağlı ... köyü ... mezrası ile ... Köyü ... ve ... mezralarının ... ilçesine mahalle olarak bağlanması, yine benzer şekilde ... ilçesine bağlı ... ve ... köylerinin tüzel kişiliklerinin kaldırılarak ... ilçesine mahalle olarak bağlanması hususlarında talepler olduğu, bu nedenle konunun ilgili mevzuatlar çerçevesinde değerlendirilerek Bakanlığımız görüşünün bildirilmesi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanununun “Sınırların kesinleşmesi” başlıklı 6 ncı maddesinde; “Belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşir.

Kesinleşen sınırlar, valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara gösterilir ve durum bir tutanakla belirlenir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği; belediyesine, mahallî tapu dairesine, il özel idaresine ve o yerin mülkî idare amirine gönderilir.

Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça beş yıl süre ile değiştirilemez.” hükmü,

“Birleşme ve katılma” başlıklı 8 inci maddesinde; “Belde, köy veya bunların bazı kısımlarının bir başka beldeye katılabilmesi için bu yerlerin meskûn sahasının katılacak beldenin meskûn sahasına uzaklığı 5.000 metreden fazla olamaz.

Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalardan arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi ve buralarda oturan seçmenlerin yarısından bir fazlasının komşu beldeye katılmak için başvurması hâlinde, katılacak belde sakinlerinin oylarına başvurulmaksızın, katılmak isteyen köy veya belde veya bunların kısımlarında başvuruya ilişkin oylama yapılır. Oylama sonucunun olumlu olması hâlinde başvuruya ait evrak, valilik tarafından katılacak belediyeye gönderilir. Belediye meclisi evrakın gelişinden itibaren otuz gün içinde başvuru hakkındaki kararını verir. Belediye meclisinin uygun görmesi hâlinde katılım gerçekleşir. Büyükşehirlerde birleşme ve katılma işlemleri, katılacak ilçe veya ilk kademe belediye meclisinin görüşü üzerine, büyükşehir belediye meclisinde karara bağlanır. Katılma sonrası

oluşacak yeni sınır hakkında, 6 ncı maddeye göre işlem yapılır ve sonuç Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bildirilir.

Bir beldenin bazı kısımlarının komşu bir beldeye katılmasında veya yeni bir belde ya da köy kurulmasında, beldenin nüfusunun 5.000'den aşağı düşmemesi gerekir.

Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ayrılma yoluyla yeni bir belde kurulması için belde nüfusunun 100.000'den aşağı düşmemesi ve yeni kurulacak beldenin nüfusunun 20.000'den az olmaması şarttır.

Bu madde uyarınca gerçekleşen katımlarda, katılınan belde ile bazı kısımları veya tümü katılan köy veya belde arasında; taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçların devri ve paylaşımı, aralarında düzenlenecek protokolle belirlenir.

Birleşme ve katılma işlemlerinde bu maddede düzenlenmeyen hususlarda 4 üncü madde hükmüne göre işlem yapılır.” hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan 5442 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde; “...

A) İl ve ilçe kurulması, kaldırılması, merkezlerinin belirtilmesi, adlarının değiştirilmesi, bir ilçenin başka bir il'e bağlanması kanun ile;

B) Bucak kurulması, kaldırılması, merkezinin belirtilmesi, il ilçe ve bucak sınırlarının ve bucak adlarının değiştirilmesi bir köyün veya kasabanın veya bucağın başka bir il ve ilçeye bağlanması, mühim mevki ve tabii arazi adlarının değiştirilmesi Cumhurbaşkanlığı onayı ile; ...” hükmü,

11.05.1988 tarihli ve 19811 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmeliğin “Amaç ve Kapsam” başlıklı 1 inci maddesinde; “Bu Yönetmelik:

A) Bir bucağın, bir ilçeden başka il veya ilçeye bağlanmasına veya merkezinin değiştirilmesine, Bir ya birkaç köy ve belediyenin bağlı bulunduğu bucaktan ayrılarak başka bir mülki idare birimine bağlanmasına, bir veya birkaç köye ait bağlılardan bazılarının bağlı oldukları idare biriminden ayrılarak başka bir köyle birleştirilmesine,

Belediye kanununun 7 nci maddesinin kapsamı dışında kalan ve bir belediyeye bağlı mahallerden bir veya birkaçının bağlı oldukları belediyeden ayrılarak başka bir köyle birleştirilmesine,

B) Yeniden köy kurulmasına, merkezlerinin belirlenmesine veya değiştirilmesine, bir köy veya belediye bağlısının ayrılarak ayrı bir köy kurulmasına, bazı köy veya belediye bağlılarının bağlı oldukları idari birimlerden ayrılarak kendi aralarında birleşip bağımsız bir köy kurmalarına, iki veya daha çok köyün birleşerek bir köy haline gelmesine,

Köylerin tüzel kişiliğinin kaldırılmasına,

C) Ayrı İllere veya aynı ilin başka ilçelerine yada ayrı bucaklarına bağlı köyler ve belediyeler arasındaki il, ilçe ve bucak sınırı niteliğindeki sınır anlaşmazlıklarının çözümlenmesine,

Ait esas ve usulleri düzenler.” hükmü,

“Ayrılma ve Birleşme Talebi” başlıklı 14 üncü maddesinde; “Köylerin ayrılma ve birleşme taleplerini ihtiva eden müracaatları, köy muhtarları tarafından imzalanır ve müracaata bu talebi belirten ihtiyar meclisi kararı eklenir.

Belediyeler adına yapılan müracaatlar, belediye başkanları tarafından imzalanır ve bu talebi olumlu karşılayan belediye meclisi kararına bağlanır.

Aynı mülkî idare birimine bağlanmak isteyen köy ve belediye sayısı birden fazla olduğu takdirde, birlikte imzaladıkları ortak bir dilekçe ile en yakın mülkî amire müracaat ederler.

Bir köy veya belediyeye bağlı mahalle ve benzeri bağlılardan veya doğrudan köy halkı tarafından yapılacak yazılı ve gerekçeli müracaatlar o yerde oturan seçmenlerin yansından bir fazlası tarafından imzalanır. Talepte bulunan birim sayısı birden fazla ise, yazılı talep ayrı ayrı yapılır.” hükmü,

“İki İl Arasındaki İdarî Ayrılma ve Birleşmelerde Görev” başlıklı 16 ncı maddesinde; “İki il arası idarî bağılılığı değiştirilmesi ile ilgili işlemler, birimin bağılı bulunduğu valilikçe yürütülür.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, 5393 sayılı Belediye Kanununun 8 inci maddesine göre yürütülen birleşme ve katılma işlemlerinde;

1- Belde, köy veya bunların bazı kısımlarının bir başka beldeye katılabilmesi için aralarındaki mesafenin 5.000 metreden fazla olmaması, mesafe hesaplanırken katılacak olan belde, köy veya bunların katılacak kısımlarının meskûn sahalardaki son ev ile katılacak beldenin meskûn sahasındaki ilk evin uzaklığının esas alınması gerektiği,

2- Nüfusu 5.000’in altında olan bir beldenin bazı kısımlarının ayrılarak yeni bir köy kurulmasına veya başka bir belediyeye katılmasına ya da hâlihazırda nüfusu 5.000’in üzerinde olan bir beldenin bazı kısımlarının ayrılarak yeni bir köy kurulması veya başka bir belediyeye katılması nedeniyle nüfusunun 5.000’in altına düşecek olması halinde, birleşme ve katılma işlemine hukuken imkân bulunmadığı, dolayısıyla birleşme ve katılma işlemi yapılamayacağı,

3- Katılma ve birleşme işlemine ilişkin olarak yapılacak halk oylamasının, ilgili seçim kurulunca yapılması gerektiği,

4- Katılıma ilişkin olarak alınacak belediye meclis kararında; katılan kısımda bulunan mahallelerin devam edip etmediği, mahalle kaldırılıyor ise hangi mahalle veya mahallelere dâhil olduğu, katılan köyün katıldığı belediyeye, müstakil mahalle olarak mı bağlandığı yoksa mahallelerden birisine mi dâhil edildiğinin açıkça karara bağlanması gerektiği,

5- Katılma ve birleşme işlemlerine ilişkin; katılım ile ilgili belediye meclisi kararının, ilgili seçim kurulunca düzenlenen oylama tespit tutanağının ve yukarıdaki esaslara göre teknik elemanlarca düzenlenmiş mesafe cetvelinin Bakanlığımıza bir üst yazı ile gönderilmesi, diğer belgelerin ise Valiliğinde muhafaza edilmesi gerektiği,

6- Birleşme ve katılmalar sonucu oluşan yeni sınırlar hakkında 5393 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükümlerine göre işlem yürütülmesi gerektiği,

7- İlçe mülki sınır değişikliğine sebep olacak katılma talebi başvurularında öncelikle 5393 sayılı Kanunun 8 inci maddede yer alan hükümler çerçevesinde işlem tesis edilmesi gerektiği, akabinde 5442 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde sınır değişikliği işlemlerinin değerlendirmeye alınması için işlemleri tamamlanan katılma talebi dosyasının incelenerek İçişleri Bakanlığına iletilebilmesi amacıyla Bakanlığımıza gönderilmesi gerektiği

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür